

Hanneke Klopper

voorzitter Zelfstandige Klinieken Nederland

A woman with short blonde hair, wearing a bright red suit, stands on a staircase. She is holding a wooden handrail with her right hand. The background is dark and out of focus, suggesting an indoor setting with large windows or glass panels. The overall mood is professional and modern.

HOOGSTE TIJD
OM GRENZELOOS
**DE TOEGANKELIJKHEID
VAN ZORG TE BORGEN**

In een tijd waarin de zorgvraag toeneemt en de beschikbare middelen niet altijd gelijke tred houden, is het essentieel actief invulling te geven aan een toegankelijk, kwalitatief en betaalbaar zorgsysteem. De zorg in Nederland scoort internationaal hoog maar de toegankelijkheid van de zorg staat meer en meer onder druk. We hebben grensoverschrijdende strategieën en concepten nodig die ons kunnen helpen bij het vormgeven van een toegankelijk en duurzaam zorglandschap

De Zorgvraag als uitgangspunt

Als we kijken naar de zorg in al zijn facetten dan zou een maatschappelijke business case niet alleen op het bestaande systeem gebaseerd moeten zijn, maar vooral op de zorgvraag nu en in de toekomst. Wat hebben mensen echt nodig? Hoe kunnen we de zorg zo organiseren dat het aansluit bij hun behoeften? Dit vraagt om flexibiliteit en een open blik. Waarin het zorgveld bereid moet zijn om te leren van elkaar, los te laten, te leren van andere landen en moet kijken naar nieuwe benaderingen en samenwerkingsvormen.

Laten we een blik werpen op Finland, waar het zorgsysteem disruptief is veranderd. Disruptie is daar een gevolg van een politieke strategie, waarbij partijen onvoldoende de mogelijkheid hebben gekregen om de continuïteit van organisatie en daarmee de zorg en solidariteit te borgen. Met als gevolg een grote druk op de toegankelijkheid. Welke lering

kunnen we hieruit trekken? Disruptie kan, maar dan alleen in nauwe betrokkenheid en echte samenwerking tussen alle zorgpartijen. We moeten in Nederland gezamenlijk inzetten op innovatieve zorgmodellen en nieuwe technologieën.

Innovatieve zorgmodellen binnen de medisch specialistische zorg (MSZ) betekent differentiatie tussen hoog complexe, acute en planbare zorg in organisatievorm, concentratiegraad en bekostiging. Dit volgt uit de les van de coronapandemie dat kennis-, mens-, materiaal- en dus kostenintensieve zorg (zoals IC-capaciteit) van ziekenhuizen vraagt om coördinatie omwille van kwaliteit, efficiëntie en beschikbaarheid. Tegelijkertijd is hoogfrequente, planbare zorg vanuit datzelfde oogpunt aantoonbaar beter af met prikkels voor passende, betaalbare zorg en gestoeld op transparantie van uitkomsten. Door differentiatie ontvangt de patiënt de juiste zorg op de juiste plek, vergroten we de toegankelijkheid, betaalbaarheid en borgen we kwaliteit.

De rol van Technologie en Data

Digitalisering van zorgprocessen en elektronische gegevensuitwisseling dragen bij aan kwalitatief goede en veilige zorg, verhoogde arbeidsproductiviteit en verminderde administratieve lasten. Investerings in digitale hulpmiddelen en elektronische gegevensuitwisseling zijn daarom essentieel om ook in de toekomst de gewenste standaard van zorg te kunnen blijven bieden. In zowel het IZA als het recent gesloten IZA-uitvoeringsakkoord zijn concrete afspraken gemaakt om knelpunten op dit vlak op te lossen zodat landelijke gegevensuitwisseling de standaard wordt.

Het IZA-hoofdstuk over digitalisering en gegevensuitwisseling omvat maar liefst 95 afspraken en doelen die bijdragen aan de transformatie naar een toekomstig zorglandschap met passende hybride zorg met minder arbeidskrachten en behoud van goede kwaliteit van zorg. Om zorginstellingen inzicht te geven in de belangrijkste ontwikkelingen op het

“Wat hebben mensen echt nodig? Hoe kunnen we de zorg zo organiseren dat het aansluit bij hun behoeften?”

“Laten we met elkaar ervoor zorgen dat de basis voor gegevensuitwisseling op orde is door middel van eenheid van taal en techniek, een landelijk dekkend netwerk en generieke functie.”

gebied van digitalisering, hebben MSZ-partijen ‘de routekaart’ digitalisering opgesteld. Het doel van deze routekaart is om de IZA-doelen te duiden en focus aan te brengen, zodat zorginstellingen de IZA-doelen opnemen in de jaarplannen en hun meerjarenstrategie in lijn brengen met het landelijk beleid.

Ondanks deze nadere duiding in de routekaart blijft er bij zelfstandige klinieken en ziekenhuizen behoefte aan verdere concretisering en praktische handvatten om daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan de beweging naar digitale gegevensuitwisseling. Vanuit de sector MSZ streven we ernaar deze handvatten te bieden, maar dit kan de sector niet alleen. Het realiseren van alle 95 IZA-afspraken per eind 2025 is niet realistisch. Gezamenlijk zal antwoord gegeven moeten worden op de vraag:

‘welke onderwerpen gaan we met prioriteit oppakken en welke afspraken moeten we daardoor temporiseren?’ Laten we met elkaar ervoor zorgen dat de basis voor gegevensuitwisseling op orde is door middel van eenheid van taal en techniek, een landelijk dekkend netwerk en generieke functie. Met deze basis kan vervolgens de gewenste stap naar databeschikbaarheid worden gemaakt.

Partnerschap als Leidraad

De zorg zou veel baat hebben bij partnerschap van zorgpartijen georganiseerd in goede effectieve zorgnetwerken, met databeschikbaarheid als fundament. Alleen op deze wijze ontvangt de patiënt grenzeloos de juiste zorg op de juiste plek, met grenzeloze gegevensuitwisseling als noodzakelijke voorwaarde. Dit betekent dat we niet alleen indivi-

duele behoeften moeten overwegen, maar ook moeten streven naar collectieve voordelen. Partnerschap houdt in dat we samenwerken om de lasten en lusten van de zorg eerlijk te verdelen. Dit kan betekenen dat we investeren in preventie, innovatie en samenwerking tussen verschillende zorgpartijen. Los van bestaande instituties met oog voor elkaars belang, samen op zoek naar grensverleggende samenwerking. Laten we streven naar een zorglandschap waarin solidariteit en de zorgvraag centraal blijven staan. Deze uitgangspunten kunnen ons helpen om de juiste keuzes te maken en de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Laten we leren van andere landen, maar ook onze eigen unieke Nederlandse context niet uit het oog verliezen. Zo bouwen we samen aan een duurzame toekomst van de gezondheidszorg. ○

“De zorg heeft baat bij een partnerschap van zorgpartijen georganiseerd in goede effectieve zorgnetwerken, met databeschikbaarheid als fundament.”